

Algab vaktsineerimine uue gripi A(H1N1) vastu

– Küsimusi ja vastuseid pandeemiavaktsiini kohta

Neil päevil algab vaktsineerimine uue gripi A(H1N1) ehk seagripi vastu. Vaktsineerimist korraldavad vallad ja nemad annavad kohalikule elanikkonnale ka sellekohast teavet.

Vakstiin Pandemrix on heaks kiidetud nii Euroopa kui Norra ravimiametite poolt. Käesolevas infolehes antakse vastused mõnede olulistele küsimustele vaktsiini kohta, teavitatakse sellest, kes saab pakkumise end vaktsineerida eelisjärjekorras, ning miks vaktsineerimist soovitatakse.

Lähemat teavet uue gripi A(H1N1) kohta leiate Norra tervishoiuameti poolt avatud internetiaadressil www.pandemi.no. Samuti on võimalik helistada ametlikule pandeemiatelefonile 815 55 015.

Miks vaktsineerida ennast uue gripi A(H1N1) vastu?

Vakstiin annab parima kaitse uue gripi A(H1N1) ehk seagripi vastu. Enamikul nakatunutest möödub gripp kergelt, kuid mõned võivad haigestuda raskelt. Tervishoiuamet soovib vaktsineerimist vältimaks grippi haigestumist, võimalike komplikatsioonide tekkimist ja surma. Ennast vaktsineerides on samuti võimalik vältida oma perekonnaliikmete ja teiste teiega lähedalt kokku puutuvate inimeste nakatumist. Vaktsineerimine on Norras vabatahtlik.

Kes saavad pakkumise ennast vaktsineerida lasta esmajärjekorras?

Pakkumise ennast esmajärjekorras vaktsineerida lasta saavad isikud, kellel on eriti suur komplikatsioonide tekkimise risk, ning samuti tervishoiutöötajad. Kui need grupid on vaktsineeritud, saab kogu elanikkond võimaluse ennast vaktsineerida. Vaktsineerimist soovitatakse eelkõige alljärgnevatele isikutele:

- Teises ja kolmandas trimestris rasedad (alates 12. rasedusnädalast). Esimeses trimestris rasedaid, kellel on eriti kõrge risk raskelt haigestuda, vaktsineeritakse pärast täpsemat hinnangut.
- Täiskasvanud ja vähemalt 6-kuused lapsed, kellel esineb:
 - kroonilisi hingamisteede haigusi, eriti isikud, kellel on vähenenud kopsumaht
 - kroonilisi südame- ja veresoonkonna haigusi, eriti isikud, kellel on tõsine südamepuudulikkus
 - nõrgestatud immuunsus nakkuste vastu, sõltumata selle põhjusest
 - diabeet tüüp 1 või 2
 - krooniline neerupuudulikkus

- krooniline maksapuudulikkus
- krooniline närvihaigus või -kahjustus
- äärmiselt suur ülekaalulisus

Kui inimene on juba grippi põdenud, kas siis on vaja ennast vaktsineerida?

Tavaliselt annab läbipõetud gripp kaitse sama tüüpi gripi vastu. Isikutele, kes ei tea kindlalt, kas nad on juba põdenud uut grippi, on kõige kindlam ennast vaktsineerida. Isikud, kelle puhul on laboratoorse prooviga kinnitatud gripp A(H1N1), ei vaja vaktsiini. Vaktsineerimine ei ole ohtlik, kui ka ollakse uut grippi juba põdenud.

Kuidas on pandeemiavaktsiin toodetud?

Pandemrix on toodetud tavalisel viisil, viirust kanamunade peal kasvatades. Vaktsiin baseerub uue gripiviiruse A(H1N1) osadel, kuid ei sisalda elavat viirust. Seepärast ei saa see põhjustada grippi haigestumist.

Kas pandeemiavaktsiin on ohutu?

Pandemrix on heakskiidetud kogu Euroopas ja samuti ka Norra ravimiameti poolt. Selle heakskiitmine baseerub põhjalikul hinnangul vaktsiini efekti ja ohutuse suhtes.

Kõigil ravimitel võib olla kõrvaltoimeid. Pandemrix võib põhjustada tavalise, hooajalise gripi vastase vaktsiiniga võrreldes tugevama reaktsiooni, mis avaldub valude, tundlikkuse ja paistetusega süsti kohal. Muud tavalised kõrvalnähud nagu peavalu, väsimus ja palavik esinevad samuti sagedamini.

Kuna vaktsiin on kasvatatud munade peal, tuleb olla ettevaatlik inimeste puhul, kellel on tõsine munaallergia.

Muid harvemaid kõrvaltoimeid võib avastada vaid siis, kui vaktsiini on kasutatud pikema aja jooksul suurte inimgruppide puhul. Nii rahvuslikul kui rahvusvahelisel tasandil on selle avastamiseks loodud põhjalik süsteem.

Kas vaktsiin sisaldab lisaaineid?

Kuna vaktsiini jagatakse purkides, milles on mitu doosi, sisaldab see säilitusainet tiomersaal, mis on baktereid hävitava toimega elavhõbedaühend. See on vajalik bakterite kasvu takistamiseks pärast purgi avamist. Suurtes elanikkonnagruppides on tehtud põhjalikke uuringuid tiomersaali kui lisaaine kohta vaktsiinis. Need uuringud ei ole andnud pidepunkte väitmaks, et tiomersaali kasutamine vaktsiinides võib põhjustada tervisekahjustust.

Vaktsiin sisaldab samuti õlisegu, mis koosneb muuhulgas skvaleenist (looduslik õli, mida leidub kõigis taimedes ja loomades) ning E-vitamiinist. See õlisegu on lisatud, et tugevdada keha immunreaktsiooni vaktsiinile.

Kas on vajalik ennast vaktsineerida nii tavalise, hooajalise gripi kui ka uue gripi A(H1N1) vastu?

Pandeemiavaktsiin ja vaktsiin hooajalise gripi vastu kaitsevad erinevate viiruste eest. Seetõttu soovitatakse teatud inimestel ennast vaktsineerida mõlema viiruse vastu. Neid vaktsiine võib süstida samaaegselt, üks doos ühte, teine teise käsivarde.

Kui palju maksab vaktsineerimine?

Vaktsineerimise hind on erinevates valdades erinev. See kehtib ka laste puhul. Omaosalus ei kuulu tasuta tervisekaardi süsteemi (*frikortordningen*, kuhu kuulub soodusretsept *blåresept* ja omaosaluse piirmäär 1).

Kuidas toimub vaktsineerimine?

Vaktsineerimise korra kohta täpsema teabe saamiseks tuleb ühendust võtta kohaliku vallaga. Vaktsineerimine toimub süstiga õlavarde. Praegusel ajahetkel ollakse seisukohal, et kaitse saavutamiseks on vajalik kaks doosi vähemalt kolmenädalase vahega.

Vaktsineerimisele tuleb kaasa võtta oma isikukood (11 numbrit).

aveendumaks, et ei teki võimalikku allergilist reaktsiooni.